

ที่ ขย ๐๐๒๓.๑๔/ ๓๑๘๘

ที่ว่าการอำเภอเทพสถิต
ถนนสุนทรารายณ์ ขย ๓๖๒๓๐

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง การแจ้งหน่วยงานของรัฐเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลเทพสถิต และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือจังหวัดชัยภูมิ ที่ ขย ๐๐๒๓.๓/ว ๑๔๙๕

ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

จำนวน ๑ ชุด

ตามที่จังหวัดชัยภูมิได้ส่งตัวอย่างร่างประกาศและคำสั่งตามพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานในการออกประกาศ/คำสั่งตามที่กฎหมายกำหนด พร้อมทั้งได้รวบรวมคำถาม - คำตอบที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินั้น

เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นศึกษา รายละเอียดคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ และรายการตรวจสอบ (Checklist) สิ่งที่หน่วยงานต้องดำเนินการเมื่อพระราชบัญญัตินี้ มีผลใช้บังคับทุกมาตรา เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และดำเนินการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ สำหรับรายละเอียดคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ สามารถสอบถามโดยตรงได้ที่ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๑๐๒๒ หรือ ๑๑๘๔ รายละเอียดปรากฏตาม

สำเนาหนังสือที่ส่งมาพร้อมนี้

เรียน นายก อบต. ป่าไร่

เพื่อโปรดทราบ
แจ้ง.....

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยตรี

(เอกพล เรืองเพชร)

ปลัดอำเภอ รักษาการราชการแทน

นายอำเภอเทพสถิต

จ.อ.

(ธนุสิทธิ์ ทุ่งกุศล)

หัวหน้าสำนักงานปลัด

(นายศุภกฤต สุวานเจริญ)

รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ

โทร ๐-๔๔๘๕-๕๐๖๖

โปรดตั้งถาวร

"กำเนิดแม่น้ำชี สดุดีพญาแลผู้กล้า ปรางค์กูเป็นสง่า ล้าค่าพระธาตุชัยภูมิ

สมบูรณป่าเขาสรรพสัตว์ เค้นขัดลายผ้าไหม ดอกกระเจียวงามลือไกล อารยธรรมไทยทวารวดี"

(นายมนตรี สติรานุวัฒน์)

นายกรณิศ เขตจันทิก

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

ส่ง ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ ศาลากลางจังหวัดชัยภูมิ ถนนธรรมวิถี นครชัย ๓๒๐๐๐

ที่ ขย ๐๐๒๓.๓/ ๖ ๑๔๕๕

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

วันที่ ๐๗ ก.พ. ๒๕๖๖

เรื่อง การแจ้งหน่วยงานของรัฐเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ และนายกเทศมนตรีเมืองชัยภูมิ

อ้างถึง หนังสือจังหวัดชัยภูมิ ส่วนที่สุด ที่ ขย ๐๐๒๓.๓/ ๑๘๓๘๘ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๑๐.๓/๖ ๓๘๔ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๖

จำนวน ๑ ชุด

ตามที่จังหวัดชัยภูมิได้ส่งตัวอย่างร่างประกาศและคำสั่งตามพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานในการออกประกาศ/คำสั่งตามที่กฎหมายกำหนด พร้อมทั้งได้รวบรวมคำถาม - คำตอบที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินั้น

จังหวัดชัยภูมิพิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นศึกษารายละเอียดคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ และรายการตรวจสอบ (Checklist) สิ่งทีหน่วยงานต้องดำเนินการเมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับทุกมาตรา เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และดำเนินการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ สำหรับรายละเอียดคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ สามารถสอบถามโดยตรงได้ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๑๐๒๒ หรือ ๑๑๘๔ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป สำหรับอำเภอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ดำเนินการด้วยเช่นเดียวกัน

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ
- เลขาธิการศาลากลาง
- จังหวัดชัยภูมิ
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ
- สำนักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ
- คณะกรรมการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมบัติ ไตรศักดิ์)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
โทร. ๐๔๔-๘๒๒๒๐๓

7 ก.พ. ๒๕๖๖

(นางสาวปทุมวดี นิกกรม)

นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นปฏิบัติการ
= 7 ก.พ. ๒๕๖๖

(เอกพล เรืองเพชร)

ปลัดผู้ว่าราชการแทน
ชัยภูมิ

ที่ มท ๐๘๑๐.๗/ว ๕๑๖๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง การแจ้งหน่วยงานของรัฐเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๗/ว ๕๑๖๓ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำอธิบายสรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติฯ จำนวน ๑ ชุด
๒. รายการตรวจสอบ (Checklist) สิ่งที่หน่วยงานต้องดำเนินการฯ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งจังหวัดเพื่อส่งตัวอย่างร่างประกาศและคำสั่ง
ตามพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานในการออกประกาศ/คำสั่งตามที่กฎหมายกำหนด พร้อมทั้ง
ได้รวบรวมคำถาม – คำตอบที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติฯ นั้น

ในการนี้ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นศึกษารายละเอียดคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการ
ทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ และรายการตรวจสอบ (Checklist) สิ่งที่หน่วยงานต้องดำเนินการ
เมื่อพระราชบัญญัติฯ มีผลใช้บังคับทุกมาตรา เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และดำเนินการต่าง ๆ ให้เป็นไป
ตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ สำหรับรายละเอียดคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติฯ
สามารถสอบถามโดยตรงได้ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๘
ต่อ ๑๐๒๒ หรือ ๑๑๘๔ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิริพันธ์ ศรีกงพลี)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
กลุ่มงานส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีท้องถิ่น
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๒๓๒๒
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th
ผู้ประสานงาน นายอานนท์ เพชรหนู โทร. ๐๘๔ ๘๗๘ ๕๙๗๐

Faint horizontal lines of text, possibly a header or separator.

Very faint, illegible text block in the upper middle section.

Very faint, illegible text block in the middle section.

Very faint, illegible text block in the lower middle section.

Very faint, illegible text block in the lower section.

Very faint, illegible text block in the bottom section.

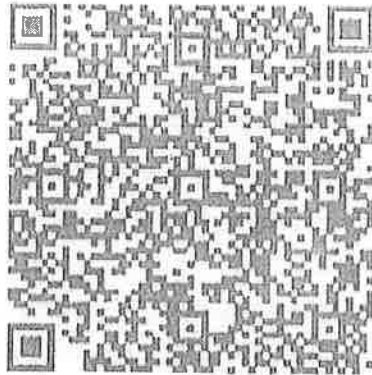
Very faint, illegible text block in the bottom section.

Very faint, illegible text block in the bottom section.

หนังสือกระแสเริ่มการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๑๐.๗/ว ๓๘๕ ลงวันที่ ๒๐๗ มกราคม ๒๕๖๖
เรื่อง การแจ้งหน่วยงานของรัฐเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕

QR code (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

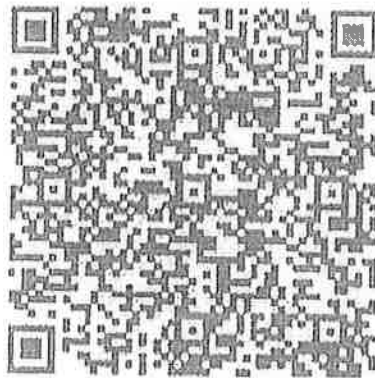
คำอธิบายสรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕

<https://shorturl.asia/JJHcC>

QR code (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

รายงานตรวจสอบ (Checklist) สิ่งที่ทำหน่วยงานต้องดำเนินการเมื่อ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕
มีผลบังคับใช้ทุกมาตรา

<https://shorturl.asia/NnEX5>

คำอธิบายสรุปสาระสำคัญของ
พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. วัตถุประสงค์ของกฎหมาย

๑.๑ พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นกฎหมายกลางที่มีวัตถุประสงค์หลักในการขจัดปัญหาและอุปสรรคทางข้อกำหนดและกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถยื่นคำขอหรือติดต่อใด ๆ กับหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมตลอดทั้งการติดต่อราชการระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกัน สามารถทำได้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ยังมุ่งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน และการปฏิบัติหน้าที่ราชการของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ครอบคลุมตลอดทั้งระบบนิเวศ (ecosystem) ตั้งแต่การยื่นเรื่อง/รับเรื่อง การติดต่อราชการ การส่ง/รับเอกสาร การแสดงเอกสารหลักฐาน ไปจนถึงการจัดทำและตรวจสอบฐานข้อมูลใบอนุญาต และการจัดเก็บเอกสารราชการ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน ซึ่งจะเป็นการอำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน รวมทั้งลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพแก่การปฏิบัติราชการของภาครัฐ อันเป็นการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและมติของคณะรัฐมนตรี

๑.๒ นอกจากนั้น พระราชบัญญัตินี้ยังมีวัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างความมั่นใจให้แก่หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ซึ่งในบางกรณีอาจมีบทบาทปฏิบัติหรือข้อความในกฎหมายหรือกฎระเบียบที่อาจตีความได้ว่าต้องดำเนินการเป็นเอกสารหรือเป็นกระดาษเท่านั้น) ให้สามารถรับเรื่อง และให้บริการประชาชนด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมั่นใจว่าถูกต้องตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๒. ขอบเขตของกฎหมาย

๒.๑ ในมุมของรัฐ พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ มุ่งประสงค์ที่จะใช้บังคับแก่หน่วยงานของรัฐในฝ่ายบริหารเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐทุกหน่วย^๑ ดังนั้น หน่วยงานต่าง ๆ เหล่านั้นจึงมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายนี้

อย่างไรก็ดี พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่

- (๑) รัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด
- (๒) หน่วยงานของรัฐในฝ่ายนิติบัญญัติ
- (๓) หน่วยงานของรัฐในฝ่ายตุลาการ
- (๔) องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

^๑ อนึ่ง สำหรับกรณีสภาวิชาชีพต่าง ๆ นั้น ไม่ได้เป็นหน่วยงานของรัฐ จึงไม่อยู่ภายใต้กฎหมายนี้ อย่างไรก็ตาม สภาวิชาชีพสามารถพิจารณาออกระเบียบข้อบังคับของตนเพื่อนำพระราชบัญญัตินี้ไปใช้ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

หมายเหตุ : คำอธิบายนี้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเข้าใจสาระสำคัญของกฎหมายเท่านั้น ส่วนการจะปฏิบัติตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างถูกต้องนั้น หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชน จะต้องศึกษา ทำความเข้าใจ ตรวจสอบ และยึดถือตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญ

(๕) องค์กรอัยการ และ

(๖) หน่วยงานอื่นของรัฐที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้ ในกรณีที่หน่วยงานตาม (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ข้างต้น มีความพร้อมและประสงค์จะใช้พระราชบัญญัตินี้เพื่อเพิ่มการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน สามารถเสนอตราเป็นพระราชกฤษฎีกาได้ ซึ่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวจะกำหนดให้ใช้แก่หน่วยงานนั้นทั้งหมดหรือเฉพาะบางหน่วยงานย่อยภายในก็ได้ หรือจะกำหนดให้ใช้แก่บางประเภทของหน่วยงานนั้นก็ได้ (มาตรา ๔ และบทนิยามคำว่า "หน่วยงานของรัฐ" ในมาตรา ๕)

๒.๒ ในมุมมองของประชาชน พระราชบัญญัตินี้ให้สิทธิแก่ประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาคกัน ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลสัญชาติไทยหรือไม่ และไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล (และไม่ว่าจะแสวงหากำไรหรือไม่) หรือแม้แต่สถาบันการเงิน สถาบันการศึกษาเอกชน หรือองค์กรในภาคเอกชนหรือภาคประชาสังคมใด ๆ ต่างก็สามารถยื่นคำขอ ส่งหนังสือ ข้อมูล หรือรายงาน ติดต่อกับหรือแสดงเอกสารหลักฐานต่อหน่วยงานของรัฐ โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ทั้งสิ้น (เว้นแต่จะเป็นกรณีที่ได้รับการยกเว้นไว้ในกฎหมายหรือกฎกระทรวง)

๒.๓ ในมิติด้านกิจการหรือธุรกรรม พระราชบัญญัตินี้ให้ขอบเขตแห่งสิทธิแก่ประชาชนในการยื่นคำขอหรือติดต่อราชการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างกว้างขวางมาก ตั้งแต่การขอรับใบอนุญาต ขออนุมัติ ขอลดทะเบียน ขอขึ้นทะเบียน ขอแจ้ง ขอจดทะเบียน ขออาชญาบัตร ขอการรับรอง ขอความเห็นชอบ ขอความเห็น ขอให้พิจารณา ขออุทธรณ์ ร้องทุกข์ หรือร้องเรียน ขอให้ดำเนินการ ขอรับเงิน ขอรับสวัสดิการ และขอรับบริการอื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ (บทนิยามคำว่า "ขออนุญาต" และคำว่า "อนุญาต" ในมาตรา ๕) ดังนั้น จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า พระราชบัญญัตินี้มีเจตนารมณ์ที่จะให้ประชาชนติดต่อกับรัฐด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้แทบทุกเรื่องทุกกรณี เว้นแต่กรณีที่ไม่เข้าข่ายโดยชัดแจ้งเท่านั้น เช่น การขอประทานบัตร อนึ่ง สำหรับกิจการ ธุรกรรม หรือกระบวนการที่หน่วยงานของรัฐพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สามารถรับเรื่องหรือให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ต้องติดต่อสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อประสานขอออกเป็นกฎกระทรวงตามมาตรา ๗ วรรคห้า ต่อไป

๓. สาระสำคัญของกฎหมาย

๓.๑ สิทธิของประชาชน

(๑) ประชาชนสามารถยื่นคำขอใด ๆ ส่งหนังสือ เอกสาร รายงาน หรือข้อมูล ตลอดจนจ่ายเงินแก่หน่วยงานของรัฐโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ที่หน่วยงานของรัฐประกาศกำหนดได้ เช่น ทางอีเมล เว็บไซต์ แอปพลิเคชันติดต่อสื่อสาร หรือผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นใด โดยให้ถือว่า การดำเนินการดังกล่าวชอบด้วยกฎหมายแล้ว ไม่ว่าจะกฎหมายหรือกฎระเบียบเฉพาะเรื่องจะกำหนดไว้แตกต่างหรือขัดแย้งอย่างไรหรือไม่ก็ตาม (มาตรา ๗) ทั้งนี้ หากหน่วยงานใดมิได้ประกาศกำหนดช่องทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับติดต่อหน่วยงานนั้น ประชาชนมีสิทธิที่จะติดต่อ ส่งหรือยื่นเรื่องผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ใด ๆ ที่หน่วยงานนั้นใช้อยู่เพื่อติดต่อหน่วยงานนั้นได้ โดยถือว่าเป็นการดำเนินการที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว (มาตรา ๒๐ วรรคสอง)

(๒) ประชาชนสามารถตรวจสอบกับหน่วยงานว่าได้รับคำขอ หนังสือ หรือเอกสารที่ได้จัดส่งไปทางอิเล็กทรอนิกส์แล้วหรือไม่ และในกรณีที่ประชาชนส่งผิดหน่วยงานหรือช่องทาง ประชาชนผู้ส่งนั้นมีสิทธิได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ที่รับเรื่องว่าส่งผิดหน่วยงาน และหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องนั้น (มาตรา ๑๐ วรรคสอง)

(ก) ประชาชนสามารถได้รับใบอนุญาตหรือเอกสารราชการจากหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ใน ๒ กรณีดังต่อไปนี้ (มาตรา ๑๑)

(ก.๑) ยื่นคำขอหรือติดต่อกับหน่วยงานของรัฐไม่โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือ

(ก.๒) ยื่นคำขอหรือติดต่อกับหน่วยงานของรัฐด้วยตนเองหรือเป็นเอกสาร แต่ระบุในคำขอ อีเมล หรือเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องว่า ประสงค์ขอรับใบอนุญาต การติดต่อกลับ หรือเอกสารหลักฐานอื่นใดในรูปแบบและโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

(ข) ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ประชาชนมีหน้าที่ต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย ประชาชนสามารถแสดงโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามวิธีการที่ผู้อนุญาตประกาศกำหนดได้ (มาตรา ๑๓ (๑)) รวมตลอดทั้งกรณีบัตร เอกสารสำคัญ หรือใบอนุญาตที่พกติดตัว ประชาชนก็สามารถแสดงเป็นภาพถ่ายทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นใดก็ได้เช่นเดียวกัน (เว้นแต่เป็นบัตรหรือเอกสารที่มีการออกกฎกระทรวงยกเว้น) (มาตรา ๑๔)

(ค) กรณีใบอนุญาตที่มีกฎหมายกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย ประชาชนหรือผู้บริโภคสามารถตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการอนุญาตของใบอนุญาตดังกล่าวผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยสะดวกและไม่เสียค่าใช้จ่าย ในกรณีที่หน่วยงานผู้อนุญาตยังมิได้จัดทำฐานข้อมูลทางออนไลน์เกี่ยวกับการอนุญาตดังกล่าว หรือยังจัดทำไม่ครบถ้วน ประชาชนมีสิทธิขอข้อมูลการอนุญาตในเรื่องนั้นได้ ซึ่งหน่วยงานผู้อนุญาตต้องจัดส่งให้ภายใน ๓ วันโดยไม่คิดค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ (มาตรา ๑๓ (๒) ประกอบมาตรา ๒๑ วรรคสอง)

(ง) กรณีเอกสารหรือหลักฐานที่ประชาชนติดต่อกับหรือได้รับจากหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ แม้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์แต่ก็ถือว่าเป็นข้อมูลเช่นเดียวกับในรูปแบบเอกสารหรือกระดาษ รวมทั้งสามารถใช้เป็นหลักฐานได้ตามกฎหมาย (มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง)

(จ) กรณีที่ประชาชนไปติดต่อราชการด้วยตนเอง หากมิได้ทำสำเนาเอกสารราชการใดไป โดยเป็นเอกสารที่มีความจำเป็นต่อการพิจารณา และประชาชนได้นำเอกสารตัวจริงติดตัวไปด้วย หน่วยงานผู้อนุญาตและเจ้าหน้าที่ต้องจัดทำสำเนาให้ (มาตรา ๑๒) โดย

(จ.๑) ไม่คิดค่าใช้จ่าย

(จ.๒) เจ้าหน้าที่ผู้ทำสำเนารับรองสำเนาถูกต้องเอง

(จ.๓) ใช้เหตุผลเรื่องนี้เป็นข้ออ้างในความล่าช้ามิได้

๓.๒ หน้าที่ของรัฐ

(๑) จัดให้มีช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานเพื่อให้ประชาชนสามารถยื่นคำขอส่งเอกสาร หรือติดต่อราชการใด ๆ ได้ และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป เช่น การจัดให้มีอีเมลกลางของหน่วยงาน (เช่น saraban@abc.go.th) เว็บไซต์หน่วยงาน หรือแอปพลิเคชันอื่นใดก็ได้ เช่น แอปพลิเคชันทางรัฐ D.DOPA ไลน์ หรือ Facebook Messenger (มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง)

(๒) ต้องรับเรื่องที่ประชาชนยื่นคำขอ ส่งหนังสือหรือเอกสาร หรือติดต่อใด ๆ มาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ทางช่องทางที่หน่วยงานประกาศตาม (๑) แล้วดำเนินการต่อไปตามขั้นตอน ทั้งนี้ หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่จะปฏิเสธไม่รับคำขอหรือการติดต่อดังกล่าวเพียงเพราะเหตุที่ยื่นหรือส่งมาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มิได้ (มาตรา ๑๗)

(๓) ออกใบอนุญาต หนังสือ เอกสาร หรือติดต่อโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ กลับไปยังประชาชนที่ยื่นคำขอหรือติดต่อมาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ในกรณีดังต่อไปนี้ (มาตรา ๑๑)

(๓.๑) ได้รับคำขอหรือการติดต่อจากประชาชนโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือ

(๓.๒) ได้รับคำขอหรือการติดต่อจากประชาชนซึ่งเดินทางมาดำเนินการด้วยตนเอง หรือเป็นเอกสาร แต่ประชาชนระบุในคำขอหรือเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องว่าประสงค์จะได้รับใบอนุญาต การติดต่อกลับ หรือเอกสารหลักฐานอื่นใดในรูปแบบและโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ประชาชนแจ้งความประสงค์เช่นนั้นด้วยวาจา เจ้าหน้าที่จะบันทึกไว้เป็นหลักฐานแล้วให้ประชาชนลงนามรับรอง ก็สามารถกระทำได้

(๔) ในกรณีที่ประชาชนยื่นคำขอหรือติดต่อโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ผิดหน่วย เช่น ส่งอีเมลไปยังหน่วยงานที่ไม่มีหน้าที่และอำนาจรับผิดชอบในเรื่องนั้น หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่พบเห็นหรือรับเรื่อง ห้ามเพิกเฉย แต่ต้องดำเนินการดังนี้ (มาตรา ๑๐ วรรคสอง)

(๔.๑) [กรณีหน่วยงานที่ถูกต้องอยู่ในหน่วยงานเดียวกัน] ให้ forward หรือส่งต่อไปยังอีเมลหรือช่องทางของหน่วยงานที่ถูกต้องนั้น

(๔.๒) [กรณีหน่วยงานที่ถูกต้องอยู่ต่างหน่วยงานกัน] ให้ reply แจ้งกลับไปให้ประชาชนผู้ส่งทราบว่าส่งมาผิดหน่วยงานโดยเร็ว โดยต้องระบุหน่วยงานที่ถูกต้องไปให้ประชาชนทราบด้วย อย่างไรก็ตาม หากเจ้าหน้าที่ผู้พบเห็นหรือรับเรื่องทราบและแน่ใจว่าหน่วยงานใดถูกต้อง จะ forward หรือส่งต่อไปยังหน่วยงานนั้นเพื่อบริการประชาชนก็ได้

อนึ่ง หากเจ้าหน้าที่พบว่าประชาชนติดต่อหน่วยงานผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีใช้ช่องทางที่หน่วยงานประกาศกำหนด (แต่เป็นกรณีที่หน่วยงานนั้นมีหน้าที่และอำนาจในเรื่องนั้น) เจ้าหน้าที่พึงแจ้งกลับให้ประชาชนรายนั้นทราบว่า เป็นการติดต่อที่ผิดช่องทาง รวมทั้งแจ้งช่องทางที่ถูกต้องของหน่วยงานนั้น ให้ประชาชนทราบด้วย

(๕) การออกประกาศหรือคำสั่งต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ เช่น ประกาศกำหนดช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง ประกาศกำหนดวิธีการแสดงใบอนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา ๑๓ (๑) และคำสั่งกำหนดระบบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง

(๖) พิจารณากฎหมาย ภารกิจ และกระบวนการที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานว่ามีกรณีใดบ้างหรือไม่ที่ไม่สามารถรับเรื่องหรือดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ และจำเป็นต้องยกเว้นมิให้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อรวบรวมเสนอสำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาการออกกฎกระทรวงยกเว้นต่อไป

(๗) การจัดทำระบบหรือฐานข้อมูล หรือการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เพื่อรองรับและตรวจสอบการแสดงใบอนุญาตหรือเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของประชาชนโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔

(๘) การยอมรับและรองรับการติดต่อราชการและเอกสารหลักฐานใด ๆ ในรูปแบบหรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (มาตรา ๑๕) รวมทั้งการติดต่อราชการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ ในกรณีที่มิมีกฎระเบียบขัดหรือแย้งกับหลักการดังกล่าวสมควรแก้ไขในโอกาสแรกที่กระทำได้

(๙) การจัดเก็บข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของหน่วยงานในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดแทนการจัดเก็บเป็นเอกสาร ทั้งนี้ เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติตามมาตรา ๑๗

(๑๐) หน้าที่เฉพาะของบางหน่วยงาน (ไม่ใช่หน้าที่ทั่วไปของทุกหน่วยงาน) อาทิ

(๑๐.๑) หน้าที่ของ ๔ หน่วยงานกลาง ได้แก่ สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ. หรือ ETDA) และสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพว. หรือ DGA) ในการจัดทำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งรวมถึงมาตรฐานข้อมูลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเสนอคณะรัฐมนตรีมีมติกำหนด เพื่อให้หน่วยงานของรัฐต่าง ๆ นำไปใช้และถือปฏิบัติให้สอดคล้องและเชื่อมโยงถึงกันได้ มีความมั่นคงปลอดภัย รวมทั้งประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก (มาตรา ๖ ประกอบมาตรา ๑๙)

(๑๐.๒) หน้าที่ของนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ในการตรวจสอบความถูกต้องแท้จริงของบัตรประจำตัวประชาชนที่ประชาชนยื่นและหน่วยงานผู้อนุญาตสอบถามมา ทั้งนี้ การสอบถาม การตรวจสอบ และการแจ้งผล ต้องกระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์และโดยพลัน เพื่อมิให้กระทบต่อระยะเวลาตามคู่มือสำหรับประชาชน (มาตรา ๙)

(๑๐.๓) หน้าที่ของกรมบัญชีกลาง และหน่วยงานของรัฐอื่นใดที่มีอำนาจหน้าที่อนุมัติหรือตรวจสอบความถูกต้องของการเบิกจ่ายเงิน ในการแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติใด ๆ ในความรับผิดชอบของตน ที่อาจขัดหรือแย้ง หรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ออกสารหลักฐานที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือไม่สอดคล้องรองรับกับวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว (มาตรา ๑๕ วรรคสอง)

(๑๐.๔) หน้าที่ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีในการจัดทำราชกิจจานุเบกษา ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก รวมทั้งการจัดทำสำเนาให้ตามที่มีประชาชนร้องขอโดยเร็ว (มาตรา ๑๘)

(๑๐.๕) หน้าที่ของสำนักงาน ก.พ.ร. ในการติดตาม ตรวจสอบ เร่งรัด และแจ้งเตือน หน่วยงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งการรายงานคณะรัฐมนตรีทราบความคืบหน้า (มาตรา ๒๒)

(๑๐.๖) หน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในการจัดให้มีและปรับปรุง ฐานข้อมูลกฎหมายและระบบสืบค้นกฎหมายทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สะดวกและรวดเร็ว (มาตรา ๒๓)

๔. สภาพบังคับของกฎหมาย

๔.๑ ถึงแม้ว่าพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ จะไม่มีบทกำหนดโทษ ไม่ว่าในทางอาญา ทางปกครอง แฝงหรือพินัย ก็ตาม แต่อย่างไรก็ดี ผู้กระทำความผิดยังคงมีความผิดตามกฎหมายทั่วไปตามปกติ เช่น การยื่นคำขอหรือติดต่อราชการทางอิเล็กทรอนิกส์โดยมีข้อความอันเป็นเท็จหรือใช้เอกสารปลอม ย่อมมีความผิดตามมาตรา ๑๓๗ และมาตรา ๒๖๔ ถึงมาตรา ๒๖๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา นอกจากนั้น ยังเข้าข่ายความผิดฐานนำข้อมูลปลอมหรือข้อมูลอันเป็นเท็จเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้วย

^๖ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๕ มอบหมายให้สำนักงาน ก.พ.ร. เป็นหน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ ทำหน้าที่ในการติดตาม เร่งรัด ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ฯ และรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบทุก ๖๐ วันว่าหน่วยงานของรัฐได้ยังมีได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง พร้อมทั้งประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป รวมทั้งแจ้งให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยทราบถึงหน้าที่ที่หน่วยงานของรัฐจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ และระยะเวลาที่จะต้องดำเนินการ โดยให้แจ้งเตือนทุก ๑๕ วันด้วย

๕.๒ สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ก็ย่อมมีความผิดทางวินัย หรืออาจเข้าข่ายละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญาด้วยก็ได้ นอกจากนี้ หากการละเว้นหรือเพิกเฉยไม่ดำเนินการตามกฎหมายนี้ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนผู้ยื่นคำขอหรือติดต่อ มาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ก็อาจเข้าข่ายละเมิด และต้องรับผิดทางแพ่ง ชดใช้ค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนแก่ประชาชนด้วย

๕. ข้อสังเกตเพิ่มเติม

๕.๑ พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีหลักการที่เป็นแก่นหรือหัวใจสำคัญ คือ การมุ่งเน้นให้ประชาชนสะดวก มีใ้ราชการหรือหน่วยงานของรัฐสะดวก ดังนั้น การใช้การตีความพระราชบัญญัตินี้ย่อมต้องทำไปบนพื้นฐานของหลักการดังกล่าว เช่น หน่วยงานไม่สามารถใช้กฎหมายนี้ในการอ้างอิงเพื่อบังคับให้ประชาชนยื่นเรื่องมาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น (ประชาชนยังคงมีสิทธิเลือกติดต่อราชการได้ทุกวิธีการตามแต่ความสะดวก ไม่ว่าจะไปติดต่อ ณ สถานที่ทำการ ส่งไปรษณีย์ หรือทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ตาม) หรือการอ้างว่าเอกสารประกอบจำนวนมากจึงไม่สามารถรับเรื่องและเอกสารประกอบในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ จึงขอยกเว้นมาตรา ๗ ก็ย่อมไม่อาจกระทำได้ รวมตลอดทั้ง หากด้วยคำในกฎหมายเฉพาะไม่ตรงกับบทนิยามคำว่า “ขออนุญาต” และ “อนุญาต” ก็ควรต้องตีความให้เข้าบทนิยามดังกล่าวไว้ก่อน (เช่น คำว่า ขอให้พิจารณา ขอให้ดำเนินการ หรือขอรับบริการอื่นใด ซึ่งกว้างขวางมาก) เว้นแต่จะขัดกับบทนิยามดังกล่าวโดยชัดแจ้งและเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยสภาพอย่างแน่แท้

๕.๒ พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ มุ่งเน้นเฉพาะขาเข้าและขาออกในการติดต่อราชการ ดังนั้น กระบวนการตรวจสอบสถานที่หรือการดำเนินการใด ๆ ทางกายภาพภายหลังได้รับคำขอและตรวจสอบเอกสารครบถ้วนแล้ว (กระบวนการพิจารณาระหว่างกลาง) จึงไม่ใช่เป้าประสงค์หลักของกฎหมายในระยะแรกเริ่มนี้ ดังนั้น หน่วยงานจึงอ้างเหตุที่ต้องไปสำรวจตรวจสอบสถานที่ การลงพื้นที่ หรือความจำเป็นในการซักถามสอบถามซึ่งหน้า หรือเฉพาะตัว (ภายหลังการรับคำขอและตรวจสอบเอกสารหลักฐานครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว) เพื่อออกกฎกระทรวงยกเว้นตามมาตรา ๗ วรรคห้า มิได้

๕.๓ มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดให้หน่วยงานออกใบอนุญาต เอกสารหลักฐาน หรือติดต่อกับประชาชนโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้เฉพาะกรณีที่ได้รับการติดต่อจากประชาชนโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก่อน หรือได้รับการระบุมายังเฉพาะอย่างชัดแจ้งว่าประสงค์รับเอกสารหรือการติดต่อกลับทางอิเล็กทรอนิกส์ เท่านั้น ดังนั้น หน่วยงานจะอาศัยหรืออ้างอิงกฎหมายนี้เพื่อริเริ่มติดต่อประชาชนก่อนโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (เช่น การส่งอีเมลแจ้งคำสั่งทางปกครอง) มิได้

๕.๔ โดยที่พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นกฎหมายกลางซึ่งมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับกฎหมายกลางฉบับอื่น ๆ อาทิ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนั้น หากหน่วยงานของรัฐฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายนี้ ก็อาจจะมีผลตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองหรือกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการด้วย เช่น หากหน่วยงานไม่รับคำขอที่ประชาชนส่งมาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือเพิกเฉยละเลยไม่ดำเนินการใด ๆ ให้แก่เรื่องที่ประชาชนยื่นมาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๙/๑

แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ หรือระยะเวลาที่กำหนดในคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการฯ แล้ว ก็จะต้องว่าหน่วยงานดังกล่าวละเลยล่าช้า ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามกฎหมาย อันเป็นความผิดทั้งทางวินัยและอาญาดังกล่าวข้างต้น

๕.๕ พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ มิได้มีความมุ่งประสงค์ให้ประเทศไทยก้าวกระโดดทางเทคโนโลยีไปสู่ระดับสูงอย่างทันที หากแต่มุ่งหมายให้หน่วยงานของรัฐสามารถรับเรื่องและติดต่อราชการกับประชาชนด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ขั้นพื้นฐานได้เป็นอย่างดี^๓ (เพื่อรองรับประชาชนที่สะดวกที่จะติดต่อโดยวิธีการดังกล่าว หรืออาจไม่สะดวกที่จะเดินทางไปติดต่อด้วยตนเอง) แต่ก็ไม่ใช่ขัดข้องหรือขัดขวางหากหน่วยงานที่มีความพร้อมจะให้บริการแก่ประชาชนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลระดับสูงตามศักยภาพของตน ดังนั้น หน่วยงานที่ยังอาจไม่มีความพร้อมทางอุปกรณ์ บุคลากร หรืองบประมาณ ก็มิได้มีภาระอันใดที่จะต้องก้าวกระโดดขึ้นมาให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์แก่ประชาชนได้โดยเทคโนโลยีระดับสูงที่ใช้งบประมาณจำนวนมาก เพียงแค่มีคอมพิวเตอร์ printer และ scanner อย่างละ ๑ เครื่อง ก็สามารถรับเรื่องที่มาทางอีเมล พิมพ์เสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับ และเมื่อดำเนินการตามขั้นตอนแล้วเสร็จ จึงสแกนหนังสือหรือใบอนุญาตที่ผู้มีอำนาจลงนามแล้ว reply หรือส่งกลับให้แก่ประชาชนทางอีเมลที่ส่งมา ก็ถือว่าเป็นการเพียงพอสำหรับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว

๕.๖ สืบเนื่องจากข้อ ๕.๕ ข้างต้น พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ มิได้มีความประสงค์ให้หน่วยงานของรัฐตื่นตระหนกตกใจ และเร่งรีบดำเนินการเบิกหรือของงบประมาณโดยอ้างเหตุผลจากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว หากแต่มุ่งประสงค์ให้หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐยอมรับวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์และให้ความพยายามอย่างถึงที่สุดที่จะให้บริการประชาชนโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์โดยถือเอาความสะดวกของประชาชนเป็นสำคัญ ถึงแม้ว่าในช่วงแรกอันเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านหรือปรับตัว อาจจะมีอุปสรรคหรือความยากลำบากอยู่บ้าง แต่เมื่อดำเนินการจนคุ้นชินแล้วก็จะพบว่าง่าย สะดวก ประหยัด และมีประสิทธิภาพกว่าแนวทางหรือวิธีการอย่างเดิม ๆ ทั้งนี้ โดยการดำเนินการเหล่านั้นพระราชบัญญัตินี้ประสงค์ให้หน่วยงานของรัฐใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์อื่นใดที่เกี่ยวข้อง (ทั้ง Hardware และ Software) เท่าที่มีอยู่เดิมให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเต็มศักยภาพ โดยประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยง่ายและสะดวก (กล่าวคือ เน้นความคุ้มค่าและความประหยัดทั้งในภาครัฐ และไม่สร้างภาระเกินควรแก่ประชาชน ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี)^๔

^๓ ดังจะเห็นเจตนารมณ์ได้จากมาตรา ๖ และมาตรา ๑๙ ที่บัญญัติให้หน่วยงานกลางร่วมกันจัดทำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา ๖ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดให้หน่วยงานของรัฐใช้และปฏิบัติอย่างมีความสอดคล้องกัน และเชื่อมโยงถึงกันได้ โดยจะจัดแบ่งวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็น “ระยะเริ่มต้น” และระยะต่อ ๆ ไป ก็ได้ แต่ระยะแรกสำหรับการเริ่มต้นดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ จะต้องจัดทำให้แล้วเสร็จเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาได้ภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

^๔ ดังจะเห็นเจตนารมณ์ได้จากมาตรา ๑๙ วรรคสอง ที่กำหนดให้ข้อเสนอของ ๔ หน่วยงานกลางต่อคณะรัฐมนตรี อันว่าด้วยเรื่องวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์รวมถึงมาตรฐานข้อมูลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตามมาตรา ๖ จะต้องคำนึงถึงการเชื่อมโยงถึงกันโดยหน่วยงานสามารถใช้อุปกรณ์และข้อมูลที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้และประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก

๖. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากกฎหมาย

๖.๑ การขจัดอุปสรรคทางข้อกฎหมายในการให้บริการประชาชนด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ตามกฎหมายและกฎระเบียบปลีกย่อยจำนวนมาก โดยกฎหมายกลางฉบับเดียว อันเป็นการพัฒนาระบบนิเวศทางกฎหมาย (Legal Ecosystem) เพื่อส่งเสริมให้เกิดรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government) ขึ้นในประเทศไทย ทั้งนี้ ตามเจตนารมณ์และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและมติของคณะรัฐมนตรี รวมตลอดทั้งนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก

๖.๒ การอำนวยความสะดวกและลดภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ประชาชน ให้ไม่ต้องเดินทาง เสียเวลา ไปกับรถติดและการรอคิวอันยาวนาน และสามารถยื่นคำขอหรือส่งเรื่องถึงหน่วยงานของรัฐในเวลาใดก็ได้ ตามที่ตนสะดวกตลอด ๒๔ ชั่วโมง จึงสามารถนำเวลาและค่าใช้จ่ายในส่วนดังกล่าวไปใช้ในการดูแลครอบครัวหรือทำประโยชน์อื่นใดแทนได้ ทั้งนี้ อันจะส่งผลโดยอ้อมเป็นการลดความหนาแน่นของการจราจร และเพิ่มความรวดเร็วในการรับบริการจากรัฐ ให้แก่ประชาชนผู้ซึ่งมีความจำเป็นจริง ๆ ที่จะต้องไปติดต่อราชการด้วยตนเอง

๖.๓ การเพิ่มประสิทธิภาพ ความรวดเร็ว ความประหยัด และความโปร่งใสตรวจสอบได้ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ตัวอย่างเช่น จากเดิมซึ่งใช้วิธีการส่งไปรษณีย์ใช้เวลาอย่างน้อย ๒ - ๔ วัน (หรือกรณีเร่งด่วนต้องใช้ยานพาหนะราชการเพื่อไปส่งเรื่องใดเป็นการเฉพาะก็เป็นการเพิ่มต้นทุนและมลภาวะ) เมื่อเปลี่ยนเป็นการส่งเรื่องหรือเอกสารทางอีเมลหรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นใดก็จะถึงทันที และหน่วยงานผู้รับสามารถนำไปดำเนินการต่อได้ในเวลาไม่ถึงชั่วโมง หรืออย่างช้าที่สุดไม่เกิน ๑ วัน นอกจากนี้ยังส่งผลเป็นการประหยัดเงินแผ่นดิน ลดค่าส่งไปรษณีย์ ค่ากระดาษค่าหมึก และส่งผลเป็นการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม ลดโลกร้อนอีกด้วยในที่สุด

๖.๔ การปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์จะช่วยลดการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

๖.๕ ส่งเสริมการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ในยุคโควิดหรือหลังโควิด ลดการพบปะ การสัมผัส ตามแนวทางปกติใหม่ (New Normal) อันจะส่งผลเป็นการป้องกันและรักษาสุขภาพให้แก่ประชาชนโดยรวม ทั้งในส่วนของประชาชนผู้ต้องเดินทางโดยสารสาธารณะไปติดต่อและนั่งรอคิวในสถานที่แออัดอันยาวนาน และในส่วนของเจ้าหน้าที่ที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะพบปะและสัมผัสเอกสารต่าง ๆ เพื่อให้บริการประชาชนที่มาติดต่อราชการ รวมตลอดทั้งครอบครัวของประชาชนและเจ้าหน้าที่เหล่านั้น ให้สามารถลดความเสี่ยงจากโรคโควิด ๑๙ รวมถึงโรคติดต่ออื่นใด ตลอดจนการรักษาและป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพจิตอีกด้วย

๖.๖ จากประโยชน์ดังกล่าว ๕ ประการข้างต้นจะเห็นได้ว่า ในระดับมหภาค พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ จะสามารถส่งเสริมและอำนวยความสะดวก (facilitate) ให้แก่การประกอบธุรกิจของภาคเอกชนได้เป็นอย่างดี อันจะส่งผลในภาพรวมเป็นการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน (competitiveness) ของประเทศไทย ในโลกแห่งความเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วนี้ (The World of Disruption) ได้ในที่สุด

รายการตรวจสอบ (Checklist)

สิ่งที่หน่วยงานต้องดำเนินการเมื่อ พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๔
มีผลใช้บังคับทุกมาตรา

ข้อกฎหมาย	หน้าที่/การดำเนินการ	แนวทางปฏิบัติ/การเตรียมความพร้อม
มาตรา ๗	<ul style="list-style-type: none"> • ผู้ขออนุญาตจะเลือกยื่นคำขออนุญาต และส่งเอกสารหลักฐาน/สำเนาเอกสารหลักฐานประกอบคำขออนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ (หน่วยงานต้องรับเรื่องหรือคำขอที่ประชาชนยื่น/ติดต่อมาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ จะปฏิเสธไม่ได้) • สำเนาเอกสารหลักฐานที่ส่งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ส่งไม่ต้องลงนามรับรอง • หากยื่นคำขอโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีข้อความตรงตามแบบฟอร์ม/เงื่อนไขของหน่วยงาน ให้ถือว่าผู้ขออนุญาตได้ยื่นตามแบบ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนด • หากมีการกำหนดให้ส่งเอกสารมากกว่า ๑ ชุด ถ้าส่งด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่าส่งครบตามจำนวนแล้ว 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ แจ้งเจ้าหน้าที่ ที่ เกี่ยวข้องรับทราบแนวปฏิบัติดังกล่าว (โดยอาจจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน (Work Manual) ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับเจ้าหน้าที่เพิ่มเติมได้) ☐ ลงทะเบียนที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงาน สำหรับเป็นช่องทางการรับคำขออนุญาต/ติดต่อขึ้นพื้นฐาน หากยังไม่มีช่องทางอิเล็กทรอนิกส์อื่น (ช่องทางการตรวจสอบการลงทะเบียนไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์^๑) ☐ จัดทำประกาศเผยแพร่ที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว (มาตรา ๑๐) ☐ จัดให้มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและรับเรื่อง ที่ส่งมาทางช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่ประกาศตามมาตรา ๑๐ ☐ ทบทวน ปรับปรุงคู่มือสำหรับประชาชนกรณีขอรับบริการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ☐ สื่อสาร/แจ้งประชาชนรับทราบ
มาตรา ๗ วรรคท้าย	<ul style="list-style-type: none"> • งานบริการใดที่ไม่สามารถรับคำขอหรือรับการติดต่อจากประชาชนโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ให้เสนอเรื่องมายังสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อพิจารณาการขอยกเว้นการดำเนินการ 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ ตรวจสอบว่ามีงานบริการใดที่ไม่สามารถรับคำขอหรือรับการติดต่อโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ (ตามหลักเกณฑ์ที่ปรากฏในหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ต่วนที่สุดที่ นร ๑๒๐๐/ว๓๖ ลงวันที่ ๒๖ ธ.ค. ๖๕)

^๑ สามารถตรวจสอบผ่านเว็บไซต์สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (สพธ., DGA) <https://www.dga.or.th/home/> หัวข้อ เอกสารเผยแพร่ > เผยแพร่ข้อมูลตามหลักธรรมาภิบาล > จัดทำบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ของแต่ละหน่วยงานเพื่อรับและส่งหนังสือระหว่างหน่วยงาน โดยหากปรากฏชื่ออีเมลของหน่วยงาน หมายถึง หน่วยงานได้ลงทะเบียนไว้เรียบร้อยแล้ว หากไม่ปรากฏ สามารถประสาน สพร. เพื่อขอลงทะเบียนได้ที่ ๐ ๒๖๑๒ ๖๐๖๐ หรือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dga.or.th และ dcc_division@dga.or.th

^๒ เจ้าหน้าที่หน่วยงานสารบรรณสำหรับตรวจสอบช่องทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อกำหนด	หน้าที่/การดำเนินการ	แนวทางปฏิบัติ/การเตรียมความพร้อม
มาตรา ๘	๑ ในการยื่นคำขออนุญาตตามมาตรา ๗ หน่วยงานจะกำหนดวิธี การทาง อิเล็กทรอนิกส์เพื่ออำนวยความสะดวก ประชาชนหรือป้องกันความเสี่ยงหรือเพื่อ การยืนยันตัวตนเพิ่มเติมด้วยก็ได้ โดยต้อง ไม่เพิ่มภาระหรือค่าใช้จ่ายเกินจำเป็น	☐ ออกแบบ/จัดทำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เฉพาะของหน่วยงานสำหรับอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เช่น แบบฟอร์ม อิเล็กทรอนิกส์ การ prefill/autofill ข้อมูล ในแบบฟอร์ม เป็นต้น ทั้งนี้ ตามความพร้อม ของแต่ละหน่วยงาน
มาตรา ๙	๑ หากผู้อนุญาตจะตรวจสอบความถูกต้อง ของบัตรประชาชนของผู้ยื่นคำขออนุญาต สามารถประสานสำนักทะเบียนกลางเพื่อ ดำเนินการ	☐ สามารถประสานสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย <ul style="list-style-type: none"> - ขอตรวจสอบความถูกต้องของ บัตรประชาชน ได้ที่ ๐ ๒๗๙๑ ๗๕๑๗ - ขอเชื่อมโยงระบบบูรณาการฐานข้อมูล ประชาชนและการบริการภาครัฐ^๑ (Linkage Center) ได้ที่ ๐ ๒๗๙๑ ๗๕๒๕
มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง ประกอบ มาตรา ๒๐	๑ การส่งคำขออนุญาตหรือการติดต่อใด ๆ จากประชาชนถึงหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ที่หน่วยงาน กำหนด ถือว่าหน่วยงานได้รับตามวันและ เวลาที่คำขออนุญาตหรือการติดต่อเข้าสู่ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงาน (โดยนับระยะเวลาในการตรวจสอบ ความครบถ้วนเอกสารเช่นเดียวกับการยื่นคำขอด้วยวิธีการปกติ)	☐ จัดให้มี ช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ของ หน่วยงานเพื่อให้ประชาชนสามารถยื่น คำขอ/ส่งเอกสาร/ติดต่อราชการ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - อีเมลกลาง - เว็บไซต์ของหน่วยงาน - แอปพลิเคชัน - ระบบ e-service - ฯลฯ ☐ จัดทำประกาศกำหนดช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับประชาชนติดต่อราชการที่ลงนาม โดยหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ☐ เผยแพร่/สื่อสารให้ประชาชนรับทราบ เกี่ยวกับช่องทางดังกล่าว เช่น เผยแพร่ ประกาศ/จัดทำสื่อ infographic และ เผยแพร่ในเว็บไซต์ เป็นต้น
<p>หมายเหตุ</p> <p>๑. หลังจาก พ.ร.บ. มีผลใช้บังคับแล้ว ในระหว่างที่ยังไม่กำหนดช่องทางตามมาตรา ๑๐ จะถือว่ากรส่งคำขอหรือติดต่อโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ใด ๆ ที่หน่วยงานใช้อยู่ เป็นการส่งโดยชอบตามมาตรา ๑๐</p> <p>๒. ตามมาตรา ๒๒ จะมีการรายงานคณะรัฐมนตรีทุก ๖๐ วัน ว่าหน่วยงานใดยังไม่ประกาศ กำหนดช่องทางอิเล็กทรอนิกส์</p>		

^๑ รากละเอียดข้อมูลเพิ่มเติม <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statGRAPH/home.php>

ข้อกำหนด	หน้าที่/การดำเนินการ	แนวทางปฏิบัติ/การเตรียมความพร้อม
มาตรา ๑๐ วรรคสอง	<ul style="list-style-type: none"> • กรณีมีผู้ยื่นคำขออนุญาต/ติดต่อโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์โดยส่งเรื่องมาผิดหน่วยงานหรือถูกหน่วยงานแต่ไม่ใช่เจ้าของเรื่อง เจ้าหน้าที่ที่ได้รับข้อมูลต้องดำเนินการดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - กรณีที่เป็นหน่วยงานภายใน ให้ส่งเรื่องต่อไปยังหน่วยงานที่ถูกต้อง - กรณีเป็นหน่วยงานภายนอก ให้แจ้งประชาชนทราบถึงหน่วยงานที่ถูกต้องว่าหน่วยใดเป็นผู้รับผิดชอบ 	☐ แจ้งเจ้าหน้าที่รับทราบแนวปฏิบัติดังกล่าว โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานสารบรรณ (โดยอาจจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน (Work Manual) ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับเจ้าหน้าที่เพิ่มเติมได้)
มาตรา ๑๑	<ul style="list-style-type: none"> • หากผู้ขออนุญาตได้ยื่นคำขอ/ติดต่อโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หน่วยงานต้องตอบกลับผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย เว้นแต่ผู้ขออนุญาตจะแจ้งเป็นช่องทางอื่น 	☐ แจ้งเจ้าหน้าที่รับทราบแนวปฏิบัติดังกล่าว ☐ ลงทะเบียนที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงาน สำหรับเป็นช่องทางการรับคำขอ/ติดต่อขั้นต้น หากยังไม่มีช่องทางอิเล็กทรอนิกส์อื่น ☐ การจัดเตรียมระบบสำหรับการออกใบอนุญาตหรือเอกสารอื่นใดในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ <u>ทั้งนี้ตามความพร้อมของหน่วยงานและความเหมาะสมกับจำนวนธุรกรรม</u> (สามารถประสาน สฟธอ ^๔ เพื่อขอรับคำปรึกษาเกี่ยวกับการออกเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ และการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์) ☐ ให้ประชาชนมีโอกาสแสดงเจตนารับเอกสารหรือรับการติดต่อกลับในรูปแบบ/วิธีการอื่น ซึ่งแตกต่างจากช่องทางที่ตนได้ยื่นคำขอไว้ ☐ ให้ประชาชนแจ้งช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ของตนสำหรับรับเอกสารอิเล็กทรอนิกส์จากหน่วยงาน ☐ จัดทำคู่มือปฏิบัติงาน (Work Manual) ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับเจ้าหน้าที่เพิ่มเติมได้
มาตรา ๑๒	<ul style="list-style-type: none"> • หากผู้ยื่นคำขอนำต้นฉบับเอกสารหลักฐานที่หน่วยงานของรัฐออกให้มาติดต่อราชการ หากหน่วยงานต้องการสำเนา ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานในการจัดทำสำเนาและรับรองความถูกต้องของสำเนาเอง และ 	☐ แจ้งเจ้าหน้าที่รับทราบแนวปฏิบัติดังกล่าว (โดยอาจจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน (Work Manual) ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับเจ้าหน้าที่เพิ่มเติมได้)

^๔ สามารถประสานสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ./ETDA) ได้ที่ ๐ ๒๑๒๓ ๑๒๓๔

ข้อกำหนด	หน้าที่/การดำเนินการ	แนวทางปฏิบัติ/การเตรียมความพร้อม
	ต้องไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย และจะอาศัยเหตุที่ต้องจัดทำสำเนาเป็นข้ออ้างแห่งความล่าช้าไม่ได้	☐ จัดเตรียมเครื่องมือ/อุปกรณ์ที่พร้อมสำหรับการทำสำเนาโดยไม่ล่าช้า ☐ เตรียมการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูล หรือช่องทาง หรือ ฐานข้อมูลสำหรับตรวจสอบการออกเอกสารหลักฐานจากหน่วยงานต้นทางผู้ออกเอกสาร สำหรับให้หน่วยงานปลายทางผู้ใช้เอกสารสามารถตรวจสอบ/เชื่อมโยงข้อมูลได้
มาตรา ๑๓ (๑) และ มาตรา ๒๑ ^๔	<p>๑ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ผู้รับอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย ผู้รับอนุญาตจะแสดงใบอนุญาตนั้นโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามวิธีการที่ผู้อนุญาตประกาศกำหนดก็ได้</p> <p>๒ หากผู้รับอนุญาตแสดงใบอนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามประกาศของหน่วยงาน ถือว่าการแสดงนั้นชอบด้วยกฎหมายแล้ว</p> <p>๓ หน่วยงานต้องลงประกาศนั้นในราชกิจจานุเบกษาและเผยแพร่โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย</p>	☐ หากกฎหมายของหน่วยงานกำหนดให้ผู้รับอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย ให้หน่วยงานออกประกาศกำหนดวิธีการแสดงใบอนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ☐ เมื่อจัดทำประกาศเรียบร้อยแล้ว ให้ลงประกาศนั้นในราชกิจจานุเบกษา โดยประสานสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี กลุ่มงานราชกิจจานุเบกษา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๘๘๘๑ หรือ ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๔๘ ☐ สื่อสารให้ผู้รับอนุญาตรับทราบเกี่ยวกับวิธีการแสดงใบอนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์
มาตรา ๑๓ (๒) และ มาตรา ๒๑	๑ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ผู้รับอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย ผู้อนุญาตต้องเปิดเผยข้อมูลการอนุญาตที่ได้ดำเนินการไปแล้วให้ประชาชนสามารถตรวจสอบผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์โดยสะดวกและไม่เสียค่าใช้จ่าย	☐ จัดทำระบบหรือฐานข้อมูลสำหรับให้ประชาชนตรวจสอบข้อมูลการอนุญาตผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เพื่อลดภาระการจัดส่งข้อมูลให้แก่ประชาชนภายในระยะเวลาที่กำหนด ☐ สื่อสาร/แจ้งประชาชนรับทราบ

^๔ กรณีราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น หากการอนุญาตนั้นได้รับมอบอำนาจมาจากส่วนกลาง หน่วยงานผู้รับมอบอำนาจไม่ต้องจัดทำประกาศตามมาตรา ๑๓(๑) แต่หากเป็นการอนุญาตที่ส่วนภูมิภาค/ท้องถิ่นมีการกำหนดกฎ/ระเบียบขึ้นเองว่าต้องขออนุญาต และต้องแสดงใบอนุญาตนั้นไว้ในที่เปิดเผย กรณีนี้จะต้องจัดทำประกาศตามมาตรา ๑๓(๑) และลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา

กรณีหน่วยงานส่วนกลาง หากกฎหมายกำหนดให้ผู้รับอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย หน่วยงานมีหน้าที่จัดทำประกาศตามมาตรา ๑๓(๑) และประกาศในราชกิจจานุเบกษา พร้อมทั้งเผยแพร่ไปยังหน่วยงานผู้รับมอบอำนาจ รวมทั้งเชื่อมโยงข้อมูลการอนุญาตจากผู้รับมอบอำนาจเพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการอนุญาตทางอิเล็กทรอนิกส์ได้

ชื่อกฎหมาย	หน้าที่/การดำเนินการ	แนวทางปฏิบัติ/การเตรียมความพร้อม
	หมายเหตุ ในระหว่างที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการอนุญาตผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ถ้าประชาชนร้องขอ หน่วยงานจะต้องจัดส่งข้อมูลการอนุญาตให้แก่ประชาชนที่ขอข้อมูลภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอ โดยไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่าย (ซึ่งอาจเป็นภาระแก่เจ้าหน้าที่มากกว่าการจัดทำฐานข้อมูลสำหรับบริการประชาชน)	
มาตรา ๑๔	๑ กำหนดให้การแสดงใบอนุญาตหรือเอกสารหลักฐานอื่นใดต่อเจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตรวจสอบ สามารถแสดงเป็นภาพอิเล็กทรอนิกส์ หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นก็ได้ ถ้อยคำการแสดงนั้น ขอบด้วยกฎหมายแล้ว เว้นแต่เป็นบัตร ใบอนุญาตหรือเอกสารสำคัญที่กำหนดในกฎกระทรวง	☐ จัดทำระบบหรือฐานข้อมูลที่สามารถตรวจสอบว่าใบอนุญาตหรือเอกสารใดที่ประชาชนแสดงโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา ๑๓ (๑) และมาตรา ๑๔ เป็นเอกสารที่ถูกต้องแท้จริงหรือไม่ (หากไม่จัดทำระบบ พนักงานเจ้าหน้าที่จะไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องแท้จริงของเอกสารได้) ☐ ตรวจสอบว่าหน่วยงานตนมีบัตรใบอนุญาต หรือเอกสารสำคัญใดที่ไม่สามารถตรวจสอบจากภาพถ่ายหรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นใดได้หรือไม่ หากมี ให้เสนอเรื่องมายังสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อรวบรวมเสนอออกกฎกระทรวงต่อไป ☐ สื่อสาร ประชาสัมพันธ์เจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตรวจสอบว่าสามารถตรวจสอบใบอนุญาตหรือเอกสารหลักฐานจากภาพอิเล็กทรอนิกส์หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ซึ่งประชาชนมีสิทธิที่จะแสดงได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เว้นแต่จะถูกยกเว้นโดยกฎกระทรวง
มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง	๑ การติดต่อหรือส่ง เรื่องถึงกันระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกัน ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับหน่วยงานของรัฐ หรือระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐทำได้กระทำได้โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่าเป็นการชอบและใช้เป็นหลักฐานตามกฎหมายได้	☐ ลงทะเบียนที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงาน และประกาศเผยแพร่ที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว ☐ จัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยตรวจสอบและรับเรื่องที่ส่งมาทางช่องทางอิเล็กทรอนิกส์
	หมายเหตุ หากหน่วยงานใดไม่สามารถติดต่อหรือส่งเรื่องถึงกันโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ จะตราพระราชกฤษฎีกายกเว้นเป็นกรณี โดยต้องระบุเหตุผล ความจำเป็น และระยะเวลาที่จะยกเว้นให้	
มาตรา ๑๕ วรรคสอง	๑ ให้เป็นหน้าที่ของกรมบัญชีกลาง และหน่วยงานของรัฐอื่นที่มีอำนาจหน้าที่อนุมัติหรือตรวจสอบความถูกต้องของการเบิกจ่ายเงิน การใช้จ่ายเงิน หรือ	☐ กรมบัญชีกลางและหน่วยงานของรัฐอื่น เช่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จะต้องตรวจสอบและดำเนินการแก้ไขกฎระเบียบหรือข้อบังคับที่เป็นอุปสรรคต่อ

ชื่อกฎหมาย	หน้าที่/การดำเนินการ	แนวทางปฏิบัติ/การเตรียมความพร้อม
	<p>ความถูกต้องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่จะต้องดำเนินการแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติใด ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จโดยเร็ว</p>	<p>การเบิกจ่ายเงิน การใช้จ่ายเงิน หรือการใช้เอกสารหลักฐานที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์โดยเร็ว</p>
<p>มาตรา ๑๖ และ มาตรา ๒๐</p>	<p>๑. เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามระบบที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนด แทนการดำเนินการต่าง ๆ ที่มีกฎหมายหรือระเบียบกำหนดว่า จะต้องทำเป็นหนังสือหรือลายลักษณ์อักษร ซึ่งถือว่าดำเนินการโดยชอบทางกฎหมายแล้ว</p> <p>หมายเหตุ</p> <p>๑. ในระหว่างที่ยังมิได้กำหนดระบบตามมาตรา ๑๖ ให้ถือว่า การปฏิบัติหน้าที่โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ใด ๆ ที่หน่วยงานของรัฐใช้อยู่ นั้น เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ชอบตามมาตรา ๑๖ แล้ว</p> <p>๒. ตามมาตรา ๒๒ จะมีการรายงานคณะรัฐมนตรี ทุก ๖๐ วัน ว่าหน่วยงานใดยังไม่กำหนดระบบสำหรับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์</p>	<p>☐ ต้องกำหนดระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยชอบ ภายใน ๙๐ วัน นับแต่คณะรัฐมนตรีมีมติกำหนดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา ๑๖</p>
<p>มาตรา ๑๗</p>	<p>๑. ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ และต้องจัดเก็บตามกฎหมาย ถ้าข้อมูลข่าวสารนั้นมีได้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ คณะรัฐมนตรีจะมีมติให้หน่วยงานจัดเก็บในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์แทนการจัดเก็บเป็นเอกสาร และส่งมอบเอกสารต้นฉบับให้กรมศิลปากรเพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยจดหมายเหตุแห่งชาติก็ได้</p>	<p>☐ ต้องจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ แทนการจัดเก็บเป็นเอกสาร ตามมาตรฐานที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๑๖</p>

